

Motion till riksdagen

1988/89:Sk438

av Stig Bertilsson (m)

Riskkapitalförsörjning till nystartade företag

Möjligheten att få till stånd och bibehålla ett kontinuerligt nyföretagande i Sverige är av avgörande betydelse för den framtida välfärden. Innovationer inom både varu- och tjänstesektorn måste kunna föras till marknader av såväl etablerade som nystartade företag. Dagens idéer måste kunna utvecklas till morgondagens företag. Många nya företag erbjuder emellertid inte varor eller tjänster som efterfrågas på marknaden. En relativt hög utslagning är därför ofrånkomlig i en dynamisk ekonomi. Av de kvalificerade företagsidéer som erhöll stöd av Utvecklingsfonderna 1981 hade 50 % gått i konkurs fem år senare (Utvecklingsfondernas årsredovisning 1987).

Till de faktorer som dock påverkar graden av utslagning hör tillgången på riskvilligt kapital. En god tillgång på riskvilligt kapital möjliggör uthålliga företagsåtaganden. Detta gäller inte minst företagsåtaganden baserade på ny kvalificerad teknik. Ett nystartat företag som endast finansieras med ett minimalt aktiekapital om 50.000 kronor och lånemedel kommer redan initialt att få bära höga räntekostnader. Detta försvagar det nystartade företaget och ökar risken för tidig utslagning. Bäst är om andelen eget kapital och därmed soliditeten är hög. Det egna kapitalet kan tillskjutas av företagsstartaren eller av någon extern part.

I samband med tillkomsten av OTC öppnades en möjlighet att slussa externt ägarkapital till nystartade och mindre företag. Om företagsåtagandena lyckades erbjöds en möjlighet för den externa finansören att kliva ur sitt engagemang (s.k. exit) vid en OTC-introduktion, realisera värdeökningen och allokera kapitalet till andra nystartade företag.

Detta var bakgrunden till framväxten av venture capital-företagen i början av 1980-talet. Dessa företag investerade i minoritetsposter i ett flertal nystartade och mindre företag. Avkastningskravet på de enskilda investerarna baseras på risken för konkurs och realisationsvinstbeskattningen. En hög risk för konkurs och en hög realisationsvinstskatt skärper kravet på avkastning. Ett högt avkastningskrav minskar antalet möjliga investeringsobjekt. En lägre reavinstskatt minskar avkastningskravet och ökar antalet objekt som kan finna externa finansörer.

Den starka uppgången på Stockholms Fondbörs och de stora möjligheterna för börsnoterade företag att genom nyemissioner locka nytt ägarkapital under 1980-talet har dock inte motsvarats av något ökat utbud av externt ägarkapital till de nystartade företagen.

I rapporter som presenterats av såväl Svenska Venture Capital-föreningen som Sveriges Industriförbund, styrelsen för teknisk utveckling och Trygg-

hetsrådet SAF-PTK i den gemensamma skriften "Småföretagens försörjning med riskkapital" framgår att utbudet av riskkapital till nystartade företag i Sverige är otillräckligt.

På grund av börsens snabba uppgång och de skattemässiga skevheter som drabbar investeringar i nystartade företag har en allt större del av det externa kapitalet styrts till investeringar i mogna företag. Börsuppgången har inte kommit de nystartade företagen till del.

Realisationsskattesatserna vid avyttring av aktier är i Sverige lika, oavsett om investeringen gjorts i ett nystartat företag eller i ett etablerat börsföretag. Detta trots att risken förknippad med en investering i ett nystartat företag är större än motsvarande investering i ett etablerat företag. Den ytterligare försäkring av kvittningsrätten för realisationsförluster som regeringen aviserat kommer att försvåra anskaffning av externt ägarkapital till nystartade företag än mer. Snarare hade kvittningsrätten för realisationsförluster behövt öka till 100 % vid investeringar i nystartade företag för att öka tillgången på kapital. Det finns idag inga skatteincitament för att föra över sparande till externt ägarkapital i nystartade företag i Sverige.

Det är en väsentlig skillnad mellan den svenska verkligheten och de åtgärder som införts i en rad länder i Europa för att stimulera tillgången till externt ägarkapital. Frankrike, Belgien, Irland, Storbritannien och Danmark är exempel på länder, som trots olika näringslivsstrukturer, valt att i olika former skattestimulera det sparande som kan allokeras till nystartade företag. Skatteförmåner för sparande som kommer nystartade företag till del och sänkta realisationsskattesatser har ökat tillgången på riskvilligt kapital i dessa länder.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar avslå proposition 1988/89:71 om begränsad avdragsrätt för vissa reaförluster,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts beträffande vikten av externt ägarkapital för finansiering av nystartade företag,
3. att riksdagen uttalar att realisationsvinstbeskattningen för aktier bör differentieras så att investeringar i nystartade företag gynnas framför investeringar i etablerade företag,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående behov av kvittningsrätt för reaförluster som incitament för tillförande av riskvilligt kapital till nystartade företag.

Stockholm den 25 januari 1989

Stig Bertilsson (m)